

FREDSRÖRELSEN PÅ ORUST VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2022

Detta år liknar inget annat i Fredsrörelsens på Orust historia. För första gången har vi upplevt vad censur som ingrepp mot yttrandefriheten betyder. Det mest skrämmande är att fenomenet inte väckt något uppseende utan tett sig självklart. Det är förvisso hårda tider för hela den europeiska fredsrörelsen. Detta hänger direkt ihop med kriget i Ukraina, där varje försök att förklara uppkomst, bakgrund och konfliktens aktiva parter mötts med fördömanden.

STYRELSEMÖTEN, ÅRSMÖTE OCH UTSKICK

Styrelsemötena har varit förhållandevis få, endast 6 stycken, då covidbegränsningar fanns kvar i början av året och fick oss att flytta fram planerade program även detta år. Årsmötet hölls dock som vanligt i april, den 21:e. Fem medlems- och programutskick gjordes.

ÖPPNA BREV DEBATTARTIKLAR M M

Vid årsmötet antogs ett öppet brev till de politiska partierna, riksdag och regering med rubriken PRÖVA NATOFRÅGAN MOT FAKTA! Det gällde Natos överdimensionerade krigsapparat som inspirerar kapprustning globalt och i sig utgör ett oroande hot. Anslutning till Natomakten utgör ett hinder för att verka för fredlig utveckling. Vi krävde att alliansfriheten återupprättas och att det pågående Ukrainakriget hejdas med aktivt fredsmäklande.

För övrigt drabbades våra många försök att debattera och försvara oss mot personangrepp i en debatt som redan i januari blev censurerad. Personangreppen på oss debattörer och fördömandet av hela fredsrörelsen tilläts t ex av tidningen Bohusläningen pågå våren ut. Dess redaktion tycktes ha glömt att påhopp ger rätt till försvar. Resultatet blev att vår fredsröst förblev tyst hela året.

Den som vill veta vad vi ville debattera kan gå in på hemsidan www.fredsrörelsen-pa-orust.se I Bohusläningen återfinns ännu angreppen på oss obesvarade.

NYA SKRIFTER

Föreningen publicerade under hösten en liten skrift på 18 sidor som blev vårt debattinlägg för året. Den fås vid våra arrangemang, som under 2022 blev betydligt färre än vanligt, till största delen beroende på det urspårade debattklimatet. Skriften heter "OM LÖSNINGEN VORE VAPEN HADE VI HAFT FRED FÖR LÄNGE SEDAN – en liten skrift om pacifism och ickevåldsförsvar". Författare är Erni & Ola Friholt. På nätet spreds ännu en skrift med titeln "KAMPEN STÅR OM VÄRLDSÖN". Den har reviderats löpande in på året 2023.

HEMSIDAN

Hemsidan är även idag vår främsta möjlighet till information och analys. Där finns referat av de allra flesta föreläsningar under 2000-talet, många debattartiklar och alla arrangemang, t ex

den årliga utdelningen av Folkets fredspris i enlighet med Nobels testamente. (om priset se nedan!)

Som tidigare förnyas och förbättras hemsidan av vår trogne medhjälpare Jens Rundberg, som i vardagslag arbetar med ekologi, folkbildning, självförsörjning och Extinction Rebellion i Umeå. Honom är vi evigt tack skyldig.

FÖRELÄSNINGAR

Uppgiften har de senaste terminerna varit svår, med av coronapandemin orsakade framflyttningar och ibland strykningar av program. Som tidigare har Erni & Ola Friholt ansvarat för planeringen och övriga styrelsen för genomförandet. För utskick, affischer m m har Erni, Ola och Håkan Håkansson ansvarat. Deltagandet i programmen är numera betydligt mindre än de senaste tio åren, vanligen mellan 30 och 50 personer.

Vårens tema: Klimatet kräver fredlig utveckling.

- Tisdag 8 mars Internationella kvinnodagen:
Läraren & fredsaktivisten **Agneta Norberg:**
KVINNORNA, KLIMATET OCH MILITÄRENS ANSVAR
- Torsdag 24 mars Fredsforskaren & fotokonstnären **Jan Öberg:**
KALLA KRIGET MOT KINA MÅSTE UPPHÖRA – ÄVEN FÖR
KLIMATET
- Torsdag 7 april Professor em i islamologi **Jan Hjärpe:**
KOMMER AFGHANISTAN ATT FINNAS?
Historia, krig, makt, klimatkris
- Onsdag 27 april Ekologen & miljöaktivisten **Pella Thiel:**
MILJÖFÖRSTÖRING ETT HOT MOT VÄRLDSFREDEN
- Så långt under året hölls programmen i Henåns kulturhus, liksom tidigare under 30 år.
- Höstprogrammet** fick inget särskilt tema och fick nöja sig med två föreläsningar.
- Söndag 30 okt Fredsforskaren & fotokonstnären **Jan Öberg:**
HUR STOPPA KRIG OCH LÖSA UNDERLIGGANDE KONFLIKTER?
Lokal: kyrkans hus i Henån
- Söndag 20 nov Fredsforskaren & aktivisten **Jörgen Johansen:**
KLIMAT – MILJÖ – ÖVERLEVNAD – KRÄVER FRED!
Lokal: Tegneby församlingshem

Som alltid tas ingen entréavgift eftersom vi anser att all folkbildning skall vara fri. Vi fick tillgång till kyrkans utmärkta lokaler, eftersom Kulturhuset var stängt för oss. Mer om detta nedan.

FREDSCAFÉ

På den lokala marknaden Tavlebord hölls fredscafé sex gånger under året, oftast skötta av Håkan Håkansson, Annika Göthberg och Pia Palmer, några gånger hjälpta av Erni & Ola Friholt, Lilian Lundberg och Eva Mott. Fredscaféerna är en betydande inkomstkälla och dessutom en kontaktyta med allmänheten. Information delas ut och visas.

FLYKTINGSTÖDJARNA var tidigare ett stort program men har under året vunnit mindre uppmärksamhet, ändå uppehållet av Birgitta och Bo Edvinsson, t ex språkcafé i Henån och Svanesund.

FOLKETS FREDSPRIS kunde äntligen delas ut för året 2021. Det skedde lokalt i Stockholm till **Maj Wechselmann** i hennes hem och överlämnades av Angelica och Stefan Weber-Vernét.

Den andra pristagaren **Berit Ås** mottog sitt pris i Askers muséum i en krets av vänner. Priset överlämnades av ditresta Erni & Ola Friholt tillsammans med Angelica & Stefan Weber-Vernét. Det blev en fin ceremoni med sång och diktläsning. Dagen avslutades med besök hos Fredrik Heffermehl, som inspirerat oss till priset genom sina böcker om hur Nobels fredspris missbrukats i nära hundra år av den norska nobelkommittén.

Den tredje pristagaren **Gudrun Schyman** mottog sitt pris av Erni & Ola Friholt inför en stor publik i Uddevalla Folkets hus. Det skedde då hon hållit föredrag om Klimatalliansen, som ledsagades av läsning av hyllningsdikt.

Priset för 2022 gavs till läkaren & doktorn i fredspedagogik **Karin Utas Carlsson** vid sedvanlig fest den 3 december i Svanviks skola. Detta ledsagades av två föreläsningar, dels av pristagaren med rubriken :

FRÅN MILITÄR AVSKRÄCKNING TILL GEMENSAM SÄKERHET – ett bidrag till fredsundervisning

och av sociologen och fredspedagogen **Ingela Mårtensson:**

NATO, SÄKERHET ELLER SÄKERHETSRIK? – Svensk säkerhetspolitik i omvälvning.

Som tidigare bestod prisen av en av **Martin Weber** graverad sten och ett diplom, gjort av **Svenny Kopp**.

SAMARBETE MED ANDRA ORGANISATIONER

Söndagen den 13 november genomfördes ett program till minnet av **Maj Britt Theorin** anordnat av Fredsam i Göteborgs stadsbiblioteks hörsal. Där medverkade bland flera andra Ola Friholt, som läste sin långa hyllningsdikt till Maj Britt gjord till hennes mottagande av vårt fredspris 2016.

Den 10 december hölls en demonstration mot Tidöavtalet på Götaplatsen i Göteborg. Där användes flera av våra banderoller och några medlemmar deltog.

Den 12 december hölls en Luciademonstration med fackeltåg i Göteborg. Där deltog flera av våra medlemmar, användes våra banderoller och sjöngs en ny text till Luciasången, skriven av Ola Friholt. Vår pristagare Karin Utas Carlsson talade.

Vi stödde ekonomiskt utgivningen av Maj Britt Theorins självbiografi på förlaget Korpen.

Vid två tillfällen inbjöds Ola Friholt att tala vid demonstrationer mot Ukrainakriget. Först i Lysekil den 14 maj och därpå i Uddevalla i samma ärende. Denna gång kortades programmet på grund av kraftigt regn. Talen finns på hemsidan i likhet med alla opublicerade artiklar.

ZITZERREPUBLIKEN, FATTIGPENSIONÄRERNA OCH JAGRITI VIHARA

I år kunde inga bidrag ges till ungdomsverksamheten i Tresnjevac i det serbiska distriktet Vojvodina. Det politiska högerorienterade läget där ger ingen möjlighet att stödja. Gruppen av fattigpensionärer har starkt decimerats, och verksamheten kommer att fortsätta ett år taget. Den svenska stödföreningen Jagriti Viharas vänner firade 50 årsjubileum och det indiska Jagriti Vihara kom tätt efter. Vårt stöd till deras verksamheter bland indiska ursprungsfolk fortsatte oförminskat.

MEDLEMMARNA

Till följd av minskad aktivitet har antalet betalande medlemmar minskat, kanske också på grund av det allmänna fördömandet av fredsrörelsens agerande inför Ukrainakriget. Önskan att förstå och tala för eldupphör och förhandling har ju kraftigt fördömts av media och politiker. Gamla självupppoffrande hjälteideal har återupplivats. Allt till förfång för fredsrörelsen i hela Europa.

STYRELSEN bestod under 2022 av följande aktiva: Ordförande Ola Friholt, Vice ordförande Britt-Marie Landin Normand, Sekreterare Erni Friholt, Kassör Annika Göthberg, Ledamot Håkan Håkansson, Suppleanter Lilian Lundberg och Eva Mott.

ÖVRIGA FUNKTIONÄRER. Revisorer var Håkan Svensson och Lotta Karlberg med suppleanten Gustav Eggert. Valberedning var Sven Oscarson – sammankallande, Per Karlberg och Lisa Yore.

TILL SIST

Detta var Fredsrörelsens på Orust trettionionde aktiva år. Vid kommande 40-årsjubileum är en del styrelsemedlemmar omkring eller långt förbi åttio år. Utsikterna att finna yngre ersättare avtar med digitaliseringen av tillvaron. Föreningsliv i traditionell mening finns kvar i intresseföreningar som gäller hundar, idrott, hemvärn och annat men inte helt ideella åtaganden som fredsrörelsen. I nuvarande debattklimat ser framtiden mörk ut. Vi får glädja oss åt att ha upprätthållit fredssträvandena praktiskt och idémässigt i 40 år och hoppas på en fortsättning. Nya vågor av fredstänkande har alltid kommit. Frågan är **NÄR KOMMER NÄSTA?** Och i vilken form?

Med tack till alla som bidragit i stort och smått och särskilt för stödet från Fredsam i Göteborg.

Stocken den 22 mars 2023

Ola Friholt
Ordförande

Tel: 0304-51215 Mail: ola.friholt@gmail.com